

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr 82. ANULU XVII.

Telegrafulu eoe do doue ori pe septe-
mana : joi'a si Dumineca. — Pronu-
mationea se face in Sabiu la expeditur'a
foiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gat'a prin scrisori francate, adresate
contra expeditura. Pretulu pronumera-
tioi pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
car pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalteparti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 16/23 Octomyre 1869.

tru provincieie din Monarchia pe anu anu
8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tiori straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl v. a.

Inseratioe se platecu pentru
intea ora cu 7. cr. sirula, pentru
a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a
troia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

In „B. P. Közlöny“ cetimu :

La propunerea presiedintei ministeriale reg.
ung. lasa Majestatea Sea r. Apostolica urmatoriulu
manifestu cãtra ministrulu de interne Bar. Bela
Wenkheim :

Iubite Barone Wenkheim !

La cererea d-tale din privintie sãnitarie cu
adeverata parere de reu te radicu din postulu cã
ministrulu alu internelu si totudeodata-Ti impartã-
siescu gratisu crucea mare a ordinului Leopoldinu
precum si demnitatea de consiliariu secretu de in-
terne in intielesulu statiteloru, cã recunoscintia
pentru servitiele prestate cu devotamentu in tem-
pulu greu alu transitionei.

Gödöllö, in 21 Oct. 1869.

Franciscu Iosifu m. p.

Cont. Juliu Andrassy m. p.

La propunerea presiedintei meu ministeriale
ung. denumescu Eu pre Pavelu Rajner, comite su-
premu alu comit. Bars, de ministrulu meu ung. alu
internelu.

Gödöllö, in 21 Oct. 1869.

Franciscu Iosifu m. p.

Conte Juliu Andrassy m. p.

In ajunulu alegerilor comunale si
scaunale.

In deobste deosebimu o lume ideale si un'a
realã. Lumea reale este o repetitiune a lumi ideale.
Fia-care actiune, fia-care intreprindere trebuie mai
intãiu sa existe cã idea si apoi sa primẽscã carne
si sãnge.

Un'a este de comunu constatatu, ca in multe
lucruri realizarea unei idei remane departe de ide'a
ins'a-si, sãu pãte ca absolutu nu se pãte realizã.
Caus'a la acẽst'a suntu neajunsurile omenesci, fia
acelea morale sãu fizice. Dẽca o lucrare aru fi
atãtu de perfecta cã si ide'i'a, apoi n'amu face distin-
gerea acẽst'a, ci fiindu ambe identice aru conincide.

Ori-cãtu neajunsurile omului aru impedeã rea-
lisarea ideala a unui lucru, nimenea nu este exemtu
dela acea cerintã morale, cã elu sa remana pre
cãtu se pãte aprãpe de ideia, realizãndu-o pre cãtu
se pãte de fidelu.

Legislatorulu procede la facerea unei legi dela
idei'a de dreptu ; legea presupune implinirea ei.
Deci elu este condusu de doi factori, de ideia, cã-
rei'a aru vrẽ sã remana pre cãtu se pãte de fidelu,
si de practicabilitatea legi. Dela marimea lacunei,
ce exista intre acesti doi factori la o lege adusa,
depinde si multãmirea sãu nemultãmirea cu acea
lege. Lacun'a acẽst'a a o miciorã si prin aceea,
a miciorã nemultãmirea cu legea, este lasatu ese-
cutorului legi. Elu are inca nisce legi ale opor-
tunitãtii si ale ecuitãtii. Dẽca esecutorulu legi
s'a departatu dela ide'i'a conducãtoria a legisla-
torului, si elu la esecutarea ei se conduce numai si
numai de motive egoistice si nu ale ideei humani-
stice, apoi e departe de postulu seu.

Nu voiu prin acẽst'a se propagu unu statu
idealu de a lui Plato, dara mai multu voiu sa apo-
strofediã scaderile, ce provinu din estrem'a ceala-
laltã, unde nu mai multu ide'i'a conduce pre omu ci
emolumentu egoistice. etc.

Lacuna intre ide'i'a de dreptu si intre reali-
sarea dreptãtii si a ecuitãtii o stiũ exploatã conlo-
citorii nostrii sasi precãtu se pãte numai. La o pri-
vire aruncata preste list'a candidatiloru in comuni-
tatea cetãtii Sabiuu facuta de ei, (vedi „Hr. Ztg.“
din 26 Oct.) nu se afla intr'unu numeru de 150
candidati nici atãti romãni, cãte degete suntu la o
mãna. Ei avendu majoritatea alegatoriloru suntu
siguri de reusirea atãtoru candidati sasi. Este in-
trebarea inãã deã prin aceea s'o realizediã dreptã-

tea si ecuitatea. Legea lasa majoritãtii eruirea drep-
tãtii. Iata dẽr' unu casu, unde ese tocmai contrariu
pentru ca dupa dreptatea ideale, carea o dã pro-
portiunea alegatoriloru aru compãte romãniloru in
comunitate celu putienu 30—40 reprezentãtii. —

O atare majoritate n'a realizatu dreptatea, ma-
caru ca legea pãte a vrutu aceea si dẽca esame-
nãmu pentru ce ? apoi ne convingemu ca aceea
majoritate a fostu departe de ideia de dreptu si de
ecuitate si a fostu condusa de negrulu egoismu.

O privire preste candidatii ce sa se tramitia
din cetatea Sabiuu la adunarea scaunale dã unu as-
pectu si mai tristu, cãci din 114 candidati propusi
nu figurẽdia absolutu nici unu puiu de romãnu. O
dreptate fãrte nedrepta din partea sasiloru : Mai
pune lãnga aceea, ca legea a priori da cetãtii totu
atãti deputati cãti are scaunu si te vei convinge,
cã conlocutorii nostrii sasi au in traista de acasa
majoritatea, care este identica dupa ei cu dreptatea ;
noi romãni putemu inse dõce, ca acẽst'a este o
dreptate sasẽscã. O atare dreptate este o dovẽda,
ca traimu intr'unu secolu, unde predomnesce ma-
terialismulu si ca idealismulu numai este data-
toriu de mesura. Sub asteliu de jurstãri trebue
noi romãni sa fimu cu precautiune, sa nu ne nadã-
duimũ spre boieri spre fii õmeniloru, intru care nu
este mãntuire, ci sa ne infatiosiemũ la adunãrile
electorale si acolo si in mio'a sfera, ce ne este la-
sata sa combatemu si sa parãmũ atari incercãri
apelãndu la dreptatea ideale si condemnãndu drep-
tatea relativa.

Unu votu separatũ.

Vien'a, 20 Oct. c. n. 1869.

Domnule redactoru ! Sperediũ ca titulu ace-
st'a atãt'a de pregnantu alu corespondintei mele
nu te va retienẽ dela publicarea ei, cu atãt'a mai
multu, cu cãtu inainte te asigurediũ ca acestu
titlu nu se reduce la vre-unu obiectu de insemna-
tate politica — de votu separatũ in politica pare
ca m'asi infiorã si eu dupa cum se iau lucrurile
intre õmenii nostrii, cãci unu epitetu si ce feliu,
pãte chiaru de tradatoriu mi-asi atrage asupra-mi,
nu ! nu ! departe de mine politica — ci la o
cestiune mai pacifica, dara pentru aceea totusi, credu,
de importantia destulu de mare. —

Votulu meu separatũ se reduce, cã sa nu facu
multe parafrese, la modus procedendi la infiintã-
rea unei docenture de limb'a romãna la universi-
tatea din Vien'a. — Ansa prosima la acẽsta co-
respondintã mi-o dedũ aceea impregiurãre, cã o
parte din tinerii din Vien'a si anume cei din so-
cietatea „Romani'a“ asternura cestiunea acẽst'a co-
mitetulu Asociatiunei Transilvaniei, pre cãndu in-
trebarea acẽst'a erã adusa la capetu cu acelu re-
sultatu din partea ministeriului de cultu : ca mini-
steriulu nu pãte satisfacẽ intãu tãta liter'a cerintei
studentiloru romãni din Vien'a, cã sa infiintieze o
catedra de limb'a romãna, dara va concede o do-
centura precum au si cele-lalte limbi de positiunea
limbei romãne adeca cea italiana, francesã si un-
gara etc. La informatiunea data de soc. „Roma-
ni'a“ se intielege, ca d-nii membri ai comitetului,
si adunarea plenaria anuale a asociatiunei asta-
data la Siomecut'a, precum totu-dẽun'a, se ingrigira
pentru tinerime si penru limb'a nãstra disponendu
in siedinti'a din anulu acẽst'a la Siomecut'a cele ce
suntu de cetitu in fãi'a asociatiunei transilvane din
15 Oct. Pentru asta ingrigire si bine-voitoriulu
sucusu nu putemu fi fãra cu tãta recunoscintã.
Dara eu celu cu votu separatũ a-si fi doritu cã
informatiunile date la laudat'a asociatiunei din par-
tea tineriloru din societatea „Romani'a“, sa fia mai
esacte si mai corecte, anume eu, care inca me aflũ
aiol, si cã ori-care altulu me interesediũ de lucru-

rile nãstre, nu sciũ nimio'a de aceea ce este de
cetitu in mentiunãt'a fãia ; „ca colegiulu profeso-
ralu alu universitãtii intrebãtu de cãtra ministe-
riulu de cultu si instructiune in acestu obiectu se
dechiãrã in contra denumirei unui invetiãtoriu de
limba (Sprachmeister) arãtãndu neesitatea unui bar-
batu instruitu si adaptu in literatur'a romãna“.

Eu din contra sciũ, ca lucrurile pãna intr'a-
tãt'a se desvoltara incãtu ministeriulu din Vien'a
si intrase cu o erudita persãna din Vien'a in tran-
sactiune de a-lu denumi de docentã alu limbei ro-
mãne la universitate si numai nisce remonstratiuni
a unoru malcontenti cu aceea persãna — totu acei'a
cari recuserã la asociatiune — diadarnicira treb'a.
In principiu adeca, ca romãniã la Universitatea din
Vien'a sub impregiurãrile de astadiu potu avẽ nu-
mai o atare docentura, erãu capacitãti cu toti tinerii
prin acea impregiurãre, ca nici cele-lalte limbi
n'au mai multu de atãt'a ; iãra in privintãa remu-
neratiunei de 400—500 fl. inca erãu invoiti, cãci
si cele-lalte limbi n'au mai multu, ci suntu
barbati, cari pre lãnga alte ocupatiuni, si venite
sustienũ docentur'a in limbile respective, asiã d. e.
Cattaneo de limb'a italiana, Legat de cea francesã
etc. Tinerimea din Vien'a in parte mare a trebuitu
sa se multãmẽscã cu aceea resolutiune mini-
steriale vediendu in ea numai o ecuitate. Iãra dẽca
dñii recurenti la Asociatiunea transilvãna a intie-
lesu o catedra precum au slavii pentru tãte limbile
slavice precum Miclosiciu, filologu de insemnatã
europãna sustiene o atare catedra, apoi sa me ierte
d-loru a-mi dã parerea mea, ca atari catedre nu
se intemeiãza prin fortia esterna, ci respectivulu
individu, cã autoritate literaria 'si eluptã o catedra,
si unu atare individu nu se igaltia de altii la ca-
tedra, ci devine elu, nu numai in sal'a universitã-
tii, dara in tãta conversarea, nu numai cu vorb'a
ci si cu scrierile sele. Slavii de siguru n'a peti-
tionatu dupa infiintãrea unei catedre de limbile sla-
vice la Universitatea din Parisu, si totusi Miclosici
a fostu chiamãtu la Universitatea din Parisu spre
a predã studiile sele facute in limbile slavice. In
cãtu analogu si-a pututu eluptã cine-va asteliu o
positiune pentru limbile romanice la Universitatea
din Vien'a, avemu pre prof. de limbile romanice :
Musãfia.

In fine cã conclusiune la tãte un'a numai amu
sa mai dõcu, ca bine aru fi, cã sa nu molestãmu
pre barbati nostrii cu atari lucruri, cari dẽca inca
nu s'a realizatu, nota bene ! asiã precum se potu
realizã, numai noi tinerimea din Vien'a amu fostu
vin'a ; mai departe sa nu alarmãmu tãte asociatiu-
nile romãne din tãte provincieie romãne, numai si
numai, cã sa ne dãmũ o insemnatãte, ci sa fia in-
tru tãte sinceritate si frãtietate . . .

— G. —

Unu adeveru.

(Urmare.)

Ce bucurie, ce merite ciudate ! !

Ce s'aru fi alesu in atare casu de bletii elevii
nostri esiti din insusi scõlele nãstre ? !

Mai incolõ ; dẽca are dlu cor. o memoria atãtu
de laudãvera despre sfatulu pentru primiroã in-
structiunii scol. a min. absolutistice Thun, credemu
ca nu 'si va fi uitatu nece de tendintiele acestui'a
cele pangermanistice, espresẽ si sub alte preteste.

Sub atari impregiurãri fatale nu au trebuitu
Escelenti'a Sea Parintelu Archiepiscopu si Metropo-
litu, Andreiu Barõnu de Siagun'a, supremulu inspec-
toru alu scõleloru nãstre conf. sa desvolteze o luptã
fãrte grea, ba inca un'a din cele
mai grele si mai periculãse pãna ce abiã, abiã a
potutu esbuti, a scapã scõlele nãstre confessionali,

spre mântuirea întregului nostru popor, de primădă, ce eră să le înhatie, să le sdrumice și să le înghitia prin impunerea acelei instrucțiuni din partea Ministeriului germanu absolutistic; — și numai astfel s'au putut vedea în dorita pusetiune, de a întocmi firesce ca după cele mai multe trasuri ale instrucțiunii ministeriale, căci de toate acestea cine eră în stare să se scape (cu toate că barbatul de școlă celu binemeritatu eră și dlu cor. este și acum pentru primirea instrucțiunii ministeriale în totu cuprinsulu ei), un'a instrucțiune salutară pentru învetiatorii școleror noastre pop. confessionali.

Și — această faptă mară și mântuitoarea o iă dlu cor. de — erima chiaru?!?! — căci prin ea s'au desformatu instrucțiunea nemților!! și — instrucțiunea supremulu insp. alu școleror noastre conf. s'a publicat, că originală, dar' de totu originală!!

Ciudata maniera; ciudata mulțămă, adusa prea demnului și marelui barbatu alu națiunii noastre, înaltu căruia pentru mările benefaceri, ce le au reversatu și le reversă asupra noastră, și suntemu datori din totu sufletulu nostru cu cea mai via re-cunoscintă, cu celu mai profundu respectu în tota privinți'a!

Cine altulu și aru fi pututu eluptă demnitatea sea și în această privinție între atatea și astfelu de greutăți, și încă cu atât'a succesu?

Originalu este instrucțiunea pentru inv. școleror noastre populare emisa de supremulu inspectoru alu școleror noastre confessionali la a. 1862, fiindu ca, încatu i-au concesu ministerulu absolutisticu, au întocmit'o în folosulu și pentru trebuințele școleror noastre confessionali și naționali!

De totu originalu este ea căci este cea mai d'anteu instrucțiune școlară, de care au avutu parte școl'a noastră de acum, a se bucură!

Bine eră să fi avutu școl'a noastră și înainte de această vreo instrucțiune, fire-aru fi fostu încă și mai originalu; atunci această, a două, firesce că nu aru fi pututu cuprinde în sine atât'a originalitate, încatu să șopere chiaru pre dlu cor.:

Instrucțiunea școlară a Escelenției Sele Parintelui Archiepiscopu și Metropolitu, Andrei Băronu de Siaguna, constă din 68 §§, în cari se cuprindu!

- I. Introducerea §§ 1 și 2;
- II. Didactică generală la tractarea cu școlarii §§ 3—12;
- III. Școlile elementare, parohiale §§ 13—17;
- IV. Școl'a capitale § 18;
- V. Didactică specială §§ 19—28;
- VI. Continuturi §§ 29—46;
- VII. Unele mesuri de observatu în privinți'a cârtilor școlare; numărulu ôrelor de prelegere; pri-

mirea elevilor în școlă; începerea anulu școlasticu, semestrulu, vacanținea, catalogu, atestate, planu de prelegeri s. a. §§ 47—64.

Dela a. 1862 până adi s'au folositu învetiatorii școleror noastre pop. de această instrucțiune foarte multu, și adeca: preste totu asiă de multu, pre câtu se potu folosi învetiatorii unui popor prin o instrucțiune a loru propriă, dar' nu străina; ier' în parte atâtu cu privinția la confesiunea și naținea noastră, ca au remasu toti fiii credinciosi ai maicii noastre biserici cei adeverate și români adeverate și astfelu au învetiatu și astfelu au educatu și pre elevii lor; câtu și cu privinția la propunerea obiectelor de învetiamentu, ca au învetiatu dintr'ens'a, să trateze cu elevii lor; au primitu dintr'ens'a compenitu materialulu de învetiamentu de propus elevilor lor; au primitu dintr'ens'a îndreptariu la propunerea și împartășirea obiectelor prescrișe elevilor lor, firesce nu că dintr'o manducere speciale, ci numai pre câtu este îndatorita la această ori-care altă instrucțiune școlară; au primitu dintr'ens'a ori-care altu îndreptariu cerutu la organizarea din launtru a unei școl'e populare bune.

Acastă este lumina și îndreptarea învetiatorilor școleror noastre populare prin instrucțiunea școl. emisa de supremulu inspectoru alu școleror noastre confessionali!

Suntu cele mai multe comune de ale noastre asiă de serace, încatu prelânga tota bun'a-voinția în adeveru nu au de unde șote să și plătescă învetiatorii hornici? —; Escelenția Sea supremulu inspectoru alu școleror noastre conf. au tramisu la această învetiatorii apti din comune mai bogate, că comisari școlari, să le esplice cuprinsulu instrucțiunii Sele.

Suntu §§-ii acestei instrucțiuni, că ai vercării instrucțiunii școl. din lumea civilizată, concepuți în trasuri generali? —; Escelenția Sea supr. insp. alu școl. noastre conf. au orenduitu conferințele învetiadoresci lunare și anuale, că să și detaieze și esplice învetiatorii, precum și modulu de a propune și împartăși elevilor loru materialulu de învetiamentu cuprinsu în și prescrișu printr'ensii.

Apoi la a. 1865 au emis Escelenția Sea supremulu inspectoru alu școl. noastre conf. spre sustinerea conferințelor inv. și spre organizarea stării din afara a școleror noastre populari un'a „Instrucțiune pentru directorii școleror populare, și pentru directorii și inspectorii școleror capitali, precum și pentru inspectorii direcționali de școl'e din Archidieceza greco-resarităna în Ardealu“, carea constă din 34 §§.

Aceste două instrucțiuni emise de supremulu inspectoru alu școleror noastre con. la a. 1862 și

a. 1865 au fostu îndreptariulu și pentru inspectorii școleror noastre pop. conf.; aceste două instrucțiuni nu au fostu dar numei unu „singuru îndreptariu“, cum se pomeneșce dlu cor. vorbindu, ci au fostu: unulu pentru organizarea stării din launtru, ier' celu-altu pentru a celei din afara a școleror noastre pop. conf. din Archidieceza.

Dar' cu toate acestea — este vre-unu omu lenesiu? —; lenevirea pre cinelu pôte modifică intru a lu face mai bunu?

Suntu inse alții silitori? — și pôte vedea cineva desvoltându-se și sporindu, ca pomulu de lângă valcă!

Nu va fi vedutu dlu cor. în comunele noastre cele mai serace învetiatorii de felulu aceluora-si după ce au studiatu cu silinția instrucțiunea și au cercetat conferințele inv., redicatu la o trepta, de unde potu comunică elevilor sei necesariile pentru cultur'a și pentru educațiunea morală — religioasă? — Dăca chiaru nu și s'a întemplat să vedea încă asiă ce-va, poștesca, a cercetă, și va află!

Dar cu toate acestea — omulu trebuie să credia în puterea iutiei; deci pue vr'unu angeru pre poporulu nostru între cercustările popôrelor fericite, și — marturu dlu corespundinte — aru pôte vedea cum în câti-va ani și aru redică pavilionulu perfecționării genulu omenescu!

4. Dlu cor. trece acum la cârtile școlastice.

a) Arata, că: cârtile școlastice pentru școlile confessionali greco-resaritene suntu tiparite în tipografi'a archidieceșană din Sabiu, alu cărei'a fondu este menitu pentru fonduri naționali-bisericesci; recunôșce de „prea laudabila lupt'a Escelenției Sele Parintelui Metropolitu cu min. Thun pentru dreptulu tipografi'e archidieceșane de a tipări ea cârtile școlastice necesare în Archidieceza.“

Forțe bine; asiă este — Dăca are și românilu tipografi'a sa câștigată cu atât'a truda, ba chiaru și cu o luptă destulă de eroică, și alu cărei'a venit are o devisa asiă sântă; pentru ce să și tipărescă dar literatii noștri cârtile lor școlastice, ba chiaru și nescolastice în tipografii străine?

Dăca ori-cărui insp. supremu alu școleror altor confessionali și este datu dreptulu, a ingrigi de cârti școlastice, și este impusa și detorința, a cercetă despre bunetatea lor, apoi să le primască — nefindu totu, ce straluce aur, nece tota ier'bă pentru ori-ce leacu — și dăca are și tipografi'a, atunci pre cele corespunditoare le tipărescă acolo; cu ce dreptu pôte dar dlu cor. pretinde, că locmai supremulu inspectoru alu școleror conf. gr. res. să abdică dela dreptulu seu acest'a, și să nu-si implinescă detorințele Sele în această privinție?

Ce doctrina ciudată!

Și o astfelu de doctrina, se vede, că ambla, a ne propovedui dlu cor. aici, de ôre ce despre

FOISIORA.

ARCHEOLOGIA.

(Reprod. după „Tr. Carp.“)

(Urmare si fine.)

Obiecte de pamentu.

35 vase întregi, între cari 3 urne cu cenusă, dintre care un'a cu capacu, diferite marimi și diferite forme. 14 lampi, diferite marimi și diferite forme. 10 Globule gaurite, diferite marimi. 7 Rôte gaurite, diferite marimi. 1 Mască intactă, mare. 7 Masci mici. 1 Capu mare. 1 Vasu micu pentru parfumuri. 1 Aquila. 3 Statuete intacte. 2 Busturi intacte. 20 Fragmente diverse. 2 Muri pentru statuete. 20 Caramide cu imprinde de legiune și cohortă etc. 10 Diverse obiecte. Diferite fragmente de vase cu reliefuri.

Marmure.

Bachus cu unu satiru și cu Ambellus intactă. Unu altu reliefu subiectu de venatori cu inscripțiune greacă. Unu fragmentu dintr'unu quadrigiu. Unu altu fragmentu neotaritu. Un'a diana intactă. Unu Hermesu bifrontu.

Silecsuri și obiecte de piatra.

Un'a arma mare, verde. Șișe custuri, întregi. Trei toporășe. O sagetă cu dinti. Doue topore mai mari pre lângă care se adaugă alte 4 de caramida avendu aceeași formă. Optu petri lucrute pentru praslia. Mai multe bule mici negre.

O rijonția română cu ferulu în trens'a. O piatra mare verde lucrata.

Obiecte de bronzu.

O statueta Venus. O statueta Mercur. O vestala cu pater'a în mân'a drepta. Doue statuete: doi gladiatori. O statueta mica, Venerea. O statueta mica Mercur. O statueta mica, Diana. O statueta, Amorul servindu de suportă. Unu bou pre unu pedestalu. O aquila legionaria pre unu pedestalu. Trei cai pre pedestaluri. Unu porcu mistretiu pre pedestalu. Unu bou micu. Unu cocosiu. Doue plăci cu subiecte diverse. Doue vase. Doue chieii. Doue agrafari. Unu mare numeru de obiecte întregi și fragmente. O mască mica. Brôșc'a cu chieia în trens'a toate ornamentele de bronzu capaculu cosciugului și diferite obiecte aflate în două sarcofagie.

Obiecte de feru.

Unu espadonu de 1 metru 65 centim. Doi pinteni de marime estraordinaria. Doue-spre-diece sagete de diverse forme și marimi. O lancia. Unu amariu mare. O pasere pre unu pesce, emblemă municipiei Istri'a. Trei bricegie. Mai multe custuri. O secure. Unu șapoiu. O alta sapa de alta formă. Unu feru de plugaria. Unu feru mare ce nu și se pôte determină întrebuintiarea. Unu busduganu. Diferite obiecte de feru. Unu feru de inferatu caii legiuniloru cu literele AE. M. O mesura mare de feru cântărindu patru oca. O bule mai mica. Școlbe și plumburile a două sarcofagiuri. Doue instrumente mari. O chieia ciudată.

Bijuteria.

O oglindă de argintu cu Psiche și Amorul pre dosulu ei. Trei cercei de aur. Unu inelu

grosu de aur cu piatra gravată în trensulu. Unu lantisoru de aur. Unu fermoalu de aur stricatu în mai multe bucăți. Șișe anele rupte cu pietrele gravate în trensele. Unspredece pietri gravate (antice). O corôna mica de aur cu rubine și smaragduri mici. Trei amulete de agathu orientali și un'a de oniesu cu figuri diverse. Unu anelu de argintu. Unu robinu lacrim'a. Unu smaragdu lacrim'a. Doue smaragduri mai mari. Unu safiru. Unu halasiu. Unu fermoalu de aur bisantin, mare cu margaritare și pietri diverse. Unu anelu mare de aur bisantin cu unu robinu și margaritare. O multime de fragmente și patrarie diverse. Doue obiecte obscene; diferite obiecte de inboaru; diferite obiecte de chilibariu.

Numismatica.

Trei medalie de aur. Patru sute medalie de argintu. Doue medalione bronzu. Patru dieci și optu bronzu mare. Patru dieci bronzu mijlocu. Patru sute bronzu micu.

Petrificatiuni.

Șișe dieci bucăți diverse. O mare colecțiune de minerologia. O multime de esemplarie foarte a-lesede de minerologia.

Toate aceste obiecte ve rogu, dle ministru să bine-voiti a da ordinu conservatoriului museului să vina să le primască, și apoi voiu ingrigi să le asiediu în museu pre la locurile lor respective.

Primiti ve roga, dle ministru, asigurarea celei mai înalte stime și consideratiuni.

Presedintele comitetului

Archeologicu. Cesar Boliacu.

epitetulu „greco-resariteanu“ nu face in-
trebuintare pâna la acestu pasagiu.

Cum sa-i luăm doctrin'a acést'a in afacerile
scolare; de vitioasă, séu chiaru de daunaciós'a in-
aintării?

Séu ca dlui cor., cá cosmopolitu, i este egal,
a vedé d. e. in o scóla unu catechismu romano-
catolicu, in alt'a unulu greco-catolicu, iér' in cea
greco-resaritén'a pe ori-carele aru fi, séu pre tóte
?!? — ; in un'a, cárti de octire germanisatórie, in
alt'a, cine mai scie cum? —, iér' in cea romanésca
pre ori carea aru fi, séu pre tóte?!?

Si óre dupre regnele pedagogice nu are ori-
care alta carte a scólei populari sa impoternicéscá
pre elevi baremu prin unele exemple din unele pa-
sage in dragostea cátra religiunea si cátra natiunea,
de cari tiene scóla?

Prin urmare in scóla nóst'ra confessionale se
cuvine si trebue sa avem numai cárti primite de
supremulu inspectoratu alu scóloru greco-resari-
tén'e si tiparite in tipografi'a archidiecezana din Sa-
biu; firearu cátu de bonu sfatulu barbatului de scóle
binemeritatu, de a fi tradusu intru tóte pentru scó-
lele nóst're pop. conf. instructiunea min. Thun; fi-
rearu cátu de bune principiile dlui cor. cele cos-
mopolitice, de a ne imbogáti scóla nóst'ra cu ori
ce cárti aru vrea ori 'iaru placé!

b) Asup'r'a cártiloru scolastice, tiparite in tip-
ografi'a archidiecezana, dice: ca cele introduse in
scóle „prin cerculare oficióse, suntu compuse in ur-
m'a insarcinării din partea supr. insp. alu scóloru
archidiecezane, iér' cele ce nu póta timbrulu unei
asemene insarcinări nu (scie) deca suntu introduse
oficialminte, séu nu“; nu se invoiesce cu „com-
punerea si introducerea (loru) in modulu acést'a“,
privindulu de „unu modu de procedere in adminis-
trarea afaceriloru scolastice iéra-si vitiosu si totu-
odata daunaciósu naintării.“

Aici vomu lasá pre dlu cor. pucinelu la o parte,
si vomu arátá, cum stá in adeveru totu lucrulu si
in acést'a privintia, iéta cum:

Scólele nóst're confessionali greco-resaritén'e
in acést'a patria au inceputu a inviá, a se lúft si
a se pune pre o basá sistematica numai la a. 1850
prin Soborulu Bisericef nóst're, conchiamatu decátra
Escelenti'a Sea Parintele Archiepiscopu si Metropol-
itu, Andreiu Baronu de Siagun'a
(atunci numai Episcopu), si tienutu sub presie-
dinti'a Preasantiei Sele in 12 si urmalóriele ale lu-
nei lui Martiu la Sabiu.

Aceltu Soboru firesce nu avé chiamarea, a
compune si cárti scolastice; barbati cultivati in ace-
sta directiune ne lipsiau; lipsiau prin urmare si cárti
scolastice corespondintórie.

Ce alte cárti scolastice trebuiá dar' sa pre-
scrie acestu soboru pentru scólele, pre cari avea elu
sa le infintieze, decátu firesce pre cele aflatórie;
acestea erau: unu catechismu, unu abcdariu cu li-
tere de cele vechi, o gramatica germano-romana,
datorintiele suposiloru cátra monarchu, céslovulu
psaltire'a si alte cárti bisericesci, *Nahmenbüchlein
zum Gebrauch der Stadtschulen in den k. k. Staaten
si Deutsche Sprachlehre für Schüler der Normal-
Haupt- und Trivialschulen!* Tóte scólele nóst're infi-
ntiate atunci si cáte se mai aflau (dar' óre pe cáte
le au apucatu in vietia acestu Soboru?) in diecesa,
au trebuitu dara sa se multiaméscá cu aceste cárti.

Critis'au multi psaltire'a si céslovulu, cá cárti
scolastice; dar nici unulu din acei critisatori nu
prindeá, a le inlocuí cu corespondintórie.

Cei'a, asup'r'a carora erau indreptate si li se
aplicau pe capu si peste totu corpulu atari biciulele,
pe totu spiritulu atari amarituni si pe onórea loru
atari hule, incátu—Ddieu scie, ce mangaiere voru
fi semtitu in anim'a loru la tóte aceste, taceau si
multiamiau lui Ddieu, ca le au ajotatu, de au vedintu
caus'a scóloru poporului nostru pusa pe pitioru
de naintare! Inse de altmintrea nici nu desperau,
nici nu slabeau intru a impinge carulu scolaru cu
tote ca pe unu drumu gloduros, pietrosu, buturu-
gosu si spinosu, totusi cu curagiu, cu forti'a nainte
strigandu: „Cine vré sa 'mi urmeze mie,
sa se lapede de sine, sa 'si ia crucea
sea si sa vie dupa mine!“—unii studenti de
atunci de pe la scólele straine lapedandu-se de
sene 'si si luara crucea si se inhamára la carulu
scolar! — prin zelulu si silni'a loru faceau din
acele cárti scolastice prescise, cátu erau ele de
sterpe, o pedagogia frugifera; — altii, desceptandu-se
prin scoli mai nalte totu cu ajutorulu suslaudati-

loru martiri — biciuiti, otraviti si hiliti (de cate unu,
seau de cate unii proclati, ritari fora rusine), ince-
pura apoi si ei, a obli calea, pe care avea sa in-
ainteze caus'a scóloru nóst're; dar' — toti acesti'a
póte ca nu erau inca destulu de ajuns, cá sa faca mai
mariloru sei bucuria si cu cáte unu manuscriptu
intru tóte demnu de pres'a scolare.

Apoi mai lasandu — alora rei — cátu-va
tempu, a se face mai maturi si in acést'a directiu-
ne, i-au insarcinatu pre ei supremulu Inspectoru alu
scóloru nóst're, sa compuna nisce cárti scolastice
mai bune, de cum erau cele prescise, pre cari ti-
parindu-le in tipografi'a diecesana, apoi archidie-
cesana, apoi le-au introdusu prin cerculare ofici-
óse in scólele nóst're populare; si fiindu ca ace-
stea nu erau inca de ajunsu, au introdusu acestu
supremu Inspectoru in scólele nóst're populare offi-
cialminte si cárti, cari nu póta timbrulu unei
asemene insarcinări, asifellu au fostu
(de-si menite pentru gimnasiu, dara necesitatea fa-
cea sa prinda o parte din treasele si scólei popu-
larie fórt'e bine): Gramatic'a germana de Niceforu,
Crestomatia germana de Niceforu, Cartea de lec-
tura romána de Munteanu, Gramatic'a germana
pentru scólele populare de Barceanu (acést'a inca
si astadi face serviciu scólei nóst're populare) —
necautandu la aceea, ca in care tipografia s'au ti-
paritu.

Din Banatu, (Carasiu) de Janga Versietin,
in Octob're 1869.

Eata cine suntemu!

Suntu unii ómeni reutaciosi si malitiosi, cari
numai atunci si facu placere insusitiloru mersiave,
cându li se da ocasiunea loru bine-nimerita de a
fabricá si a buciná in publicu calumnia si atacuri
personale purcediende din invidia si resbunare de
ani nutrite asup'r'a unor barbati prin fapte apro-
bati si devotati causei nationali, — pre cari numai
cá sa-si stimpere nesatiós'a resbunare se opintescu
cu feliu de feliu de scornituri si impertinentii su-
cite si resucite a-i demascá si innegri inaintea pu-
blicului usioru creditoriu; acei ómeni devinu apoi
in esageratiuni cari petrecu marginile modestiei, a
crutiárei omenesci si cá impilatori conjurati se sim-
tiescu óre-cumv'a fericii deca persecutéza, denun-
ciéze si vátama pre celu ce le-a fostu cá unu spion
in cale!

De asemenea calibru de ómeni, vedurámu
figurandu pre obscurulu corespondintu alu muri-
bundeii „Concordie“ carele nu se sfií sub masc'a
de preotu greco-orientalu in nr. 64—823 a-si
versá cu o patima invederata a reutátiei si mali-
tietei meschine — venindu asup'r'a bravului nostru
confrate si conationalistu dlui notariu alu Asocia-
tiunei nationale aradane Petru Petroviciu din inci-
dentulu corespondintiloru jurnalistice cu care d-sea
de unu tempu mai indelungatu a servitu publiculu
cetitoriu, scriindu in fóia nationala „Albin'a“ sub
numele ce cá totu corespondintele regulariu si l'a
alesu de „Curtius“.

Fórt'e tristu lueru e: deca unu organu dia-
risticu nu-si are reservele sele modeste in privin-
tia calumniatoriloru perfidi, si nu pregeta a dá
locu intre colónele sele astoru feliu de pamflete ce
se vedu apriatu reutaciós'e si misterióse condemna-
bile de ori-care omu de omenia si románu bine-
simtitoriu.

Cându scriemu aceste nu ne e scopulu —
apere Ddieu — de a ne face operatori pre partea
dlui Curtius rectius Petroviciu, — nu, cáci, cun-
scemu aptitudinea d-sele de a fi capace a restur-
ná sofisticele afirmatiuni ale corespondintelui mi-
steriosu „preotu gr. or din Banatu“ de-si nu cre-
demu ca dlui Petroviciu se va dimitte de a se ocu-
pá cu obscurantismulu ce infatisiéza totu cuprin-
sula barfeleloru concordiale! — Atát'a insa ne tie-
nemu de sánt'a datorintia si ne vedemu óre-cum-
v'a insine provocati prin incidentulu corespondin-
tietu dlui Curtius referitórie la unele datini rele ale
femeiloru de pre sate, — a reflectá din parte-ne
pre cor. „Concordie“ cumca:

D-sea ori-ce va fi, — numai preotu gr. or.
nu este, ci dupa datin'a corespondentiloru minci-
nosi precum insusi dlu R. preotu gr. or. afirma
toemai in esordulu calumneloru sele, — se vede
a fi o mistificatiune nerosinata si malitiosa.

Trebue sa marturisimu: ca érá sa tacemu, si
sa nu ne mangimu cu corolarie de acést'a natura,
dara vedjendu étát'a cutezantia dela unu organu

cum e, „Concordia“ care singura se póte inculpá
si condemná pentru principiile, ce le propaga in
contra egalitátiei si independintiei natiunei románe,
ne impune datorintia a dechiará cu tóta francheti'a,
ca in totu Banatulu respective in cele dóue die-
cese románe gr. or., nu esista macaru unu „preotu
gr. or.“ care sa nu cunósca, si apretiniéscá sap-
tele co acelu „Curtius“ amesuratu puteriloru sele
individuali pâna acum le-a manifestatu intru folo-
sulu de comunu, si cu deosebire pre terenulu na-
tionalu si bisericescu.

Minciun'a e acei'a: ca defaimarea atintita contra
dlui P. provine dela unu „R. preotu gr-orientalu“
corelatiunile lui Curtius cu intrég'a preotíme de re-
ligiunea resaritén'a au fostu si suntu amicabile, sin-
cere si fratiesci, n'au datu nici cándu ansa spre a
se vaiérá „unu preotu gr-orientalu in contr'a lui,
necum sa se fie aflatu acelu nemernicu dintre den-
siti, ca sa defaime pre unu besericanu evlaviosu si
devotatu causei nationali!

Unu preotu gr-orient. neci cándu n'a fostu
neci nu este „scribleru concordialu“ neci nu pré
au datina preotii gr-or. a atacá si calumnia in pu-
blicu pre fiii credinciosi ai besericef loru, — dar
neci pre altii si óre de ce nu s'a adresatu faimo-
sulu „R.“ preotu gr-or. la aceea fóia in care
aparu corespondintiele de Curtius despre care se
vede a fi fórt'e inversinnata si ins'a-si redactiunea
„Concordia“ si cárei'a nu-i place a vedé pre
Curtius de atátea ori figurandu in „Albin'a“.

Nu avem se ni frángemu multu capulu, neci
se ni incordámu tocma asiá de tare mintea: de a
ghici ca cine se fie atare calumniatoriu concor-
dialu „R.“ ce se ingamféza a se numi „unu preotu
gr-or“ — cáci noi in mistificatiunea acést'a —
vedemu pre unu cráncénu inimicu personalu alu
dlui Petru Petroviciu girandu-se de preotu gr-or. I
o ce cutezantia ridicólósa! ce malitia rafinata!

Presupunendu dara: ca atacatulu domnu Petru
Petroviciu va pipai singuru cine sa fie respectivulu
calumniatoriu, si — incátu va aflá de demnu — si
va ascuti pén'a pentru de a trage firulu celu rosu
si picáandu peste budiele calumnatórie ale famosu-
lui corespondinte concordialu, ne simtimu indetorati
a deminti din capulu locului autenticitatea subscrie-
rei figurande in urulu „Concordie“ mai suspro-
vocat.

Ce se atinge apoi de afirmatiunile calumnie-
tórie in privintia dlui corespondinte alu „Albin'e“
„Curtius“ acele le lasámu in opiniunea publica a
le d-judecá de suntu modeste omenóse si umane?
Nu ne simtimu competinti a face biografi'a niweni,
— tiesce care omu are datorintiele sele naturali,
ambitiunea, si cunoscintia de sine insusi.

Dar nu potemu retacé fapte, fapte! si nu ca-
lumnij infernali! — domnule R.

Cá se demustrámu si demintimu scornitorele
din „Concordia“ — vomu trece preste specialitátile
referitórie despre trecutulu si copilaria dlui P. P.
si ne permitemu numai in privintia corespondintiei
produse de dlu Curtius a face acelu comentariu
cá d-sea de noi si prin noi a fostu indemnatu si
autorisatu a ventilá „crimele comitinde si provenite
din adulteriu, cari au causatu o scadere mare ge-
neratiunei“ séu nu e asié dle R. . .? carele pre-
cum se vede din corespondintia Diale nu consim-
tiesci cu parerea nóst'ra si a dlui Curtius, cá sa
se stirpésca acestu reu si fatalitate, — ci din contra
combati — cu trecote fléncote calumnetórie ne-
cessitatea de a se delaturá reulu.

Deci ca sa te faci frumosu si placutu naintea
stapanitoriloru, — dar totodata ca sa agravedi pre
corespondinte — naintea loru, — cá: „Nu legea
militara, nu contingentulu suntu caus'a acelu reu?
deci spunene dar deca — intru adeveru esci acelu
intieptu preotu gr-or. care suntu causele, cáci
ca preotu aru trebui se ni le spunu; se ne dai svatu
parintiescu, ca sa le delaturámu, iéra nu se cri-
tici in modu vatamatoriu, opiniunea modesta a nóst-
stra ce a comunicat'o dlu corespondinte Curtius!

Deca ai fi dle R. — preotu ori de ce religi-
une, aru trebui sa recunosci si sa scii: cátu de
contrariu si stricaciósu a fostu si este adulterulu
din privintia sánteloru canóne besericesci, — dar
nu tocmai cá pastoriu sufletescu — precum ti —
place a figurá pentru de a demascá pre altulu se
te infuriedi si ingomfedi intr'unu modu atátu de
malitiosu si obscursu, — si se combati o cauza
aduncu taiatória in vietia omenésca!

Nu esci preotu gr-orientalu dte R. si mai cáte
amu poté ghici cine esci; nu partea corespondintiei

referitorie la crimele adulterului ti-au data impuls de a racni odata veninulu asupra unui barbatu, ce posiede simpatia generale si este apretiuu de toti românii curati la sufletu, neinvidiosi si nereutaciosi, — dar cu deosebire posiede stim'a si respectula nostru a preotului si invetiatorilor români de pretutindene cari lu scimu si cunoscemu ca pre unu românu bunu si cu zelu nationalu; ca pre unu individuu binecualificatu, diliginte si esemplaveru in portarea morala; ca pre unu parinte neobositu pentru educatiunea a loru trei angerasi de copilasi ai lui. —

Alte divergenție au trebuit se Te fie indemnato dle R. la esageratiunile imoderate, care numai ca prin trecut — fugitive-le amintiesci cum e: „intemplamentulu produsu de unii onfessionalisti din comun'a noastră la acareia cercetare inse se constatâ inculpabilitatea celui ce lu defaimă" si vedi o Dómne ce mai preotu evlaviosu esci dle R. — cându 'ti pare asiá de reu, si te ródé: cá densulu pentru luptele manifestate in folosulu besericei noastre gr-or. — fusese inculpatu de contrari si antagonisti fanatisati, — dara purificându-se prin tribunalu se constatâ inculpabilitatea lui — cea mai logica este acést'a: — unui preotu gr-or. sa-i para reu cându unu besericanu credinciosu scapá de sub persecutiunea antagonistilor besericei gr-or. — de care si corespondintei R. plane inca cá preotu se tiene, — aci trebue se Te imfi a ride bunule cetitorii! si se compatimesci tota pasculari'a lui R. — concordialu?

Se póte inse ca: corespondintele „Concordiei“ R. — séu de felu nu este preotu, séu déca este: nu póte fi de religiunea gr-or., ci de cea gr-cat, carea presupusetiune a nostra cu atátu este mai probabile, cáci precum amintiramu preotu de religiunea gr-or. in totu Banatulu nu esista, carele — ori cátu de reu sei fie facutu candu-va fratele R., si ori cátu de mare inimicu se-i fie, nu poté fi asiá de efrontu, si malitosu: cá se-lu atace intr'unu modu perfidu, incátu se-lu infatiosieze ca pre unu „nimenea — care n'a invetiatu nemic'a cu epiteta de Greisler, Trödler, si cáte tóte impertinentii“ sei descrie trecutul si evenimentele copilariei dela 1848/9 prin sofisme; si se bucline in publicu unele trasuri de aventuri nocturne, in urmarea carer'a afirma — R. — ca volens nolens si-a luat calabaliculu, cá notariu comunale in Bogsia montana, si veni aicea la comorise unde abiá scapá de sub culpabilitatea miscamintelor religionare!

Este inse nedenegabilu ca unii dintre fratii uniti mai de multu póta invidie si nutrescu resbunare asupra acoestui omu, si tocmai din cauza: ca densulu a dezvoltatu o activitate neobosita, la anulu 1866/7 in comun'a nostra, cându densii umbrau in ruptulu capului se ne derapereze de nou in doue confessiuni si cându atâtea asupri si persecutiuni comisesera asupra nostra si a poporului dreptcredinciosu, care déca — amu fi de calibrulu dlui R. — din Cordia — si n'amu pregetá a resigná de fanatismulu religionariu condemnabile si daunaciosu intereselor nostre comune si sânte nationali, — atunci amu fi dóra in posetiune a presintá si pre corespondintele „Concordiei“ R. — naintea publicului in tóta golatatea lui, si recapitulându acele intemplaminte dureróse, — ai trage josu larfa cu care s'a mascatu ca „preotu gr-orientalu“ nesubscriindu-si adeveratul seu nume! —

Séu crede dóra dlui R. ca prin anonimitatea lui séu cum amu dce mai bine prin schimosirea numelui si mistificarea caracterului de „preotu gr-or.“ va face cá lumea se créda si se iée de baii bunu acelea; va aduce in dispretiu si ura pre fratele P. inaintea amicilor si confratiloru lui — de cari au fostu capace a-si castigá atáti'a, cáti dóra nici a diecea parte nu-i are dlui R. crede d-sea coresp. R. — ca cu de aceste apucaturi si metechne deositorie se póte nimici moralicesce unu individuu cá Petroviciu, carele nu prin protectiunea cutáru domnu cu palaria in trei cornuri — precum persifléza R. ci prin diliginti'a si desteritatea sea a devenitu omu activu si a facutu destulu servitii folositorie interesului comunu, — déca d-sea condusu de reutate si resbunare crede de aceste atunci noi trebue sa-i spunemu, ca fórté tare se amagesce in ilussionile sele sinistre, si tocmai lui trebue sa-i rechiamámu dicál'a propria:

„Fapte! Fapte! Nu calumniá si sofisme copilariesci! Fapte din viétu'a presintelu! Nu corcofele din tempulu prunciei in publicitate“. Domnule prefacutu parinte R. . . —!

Ore de ce nu ti-ai radicalu vocea calumnia-tória mai demultu in contr'a lui „Curtius“ si anume atunci cându densulu a petrecutu unu tempu mai indelungatu in Comorise in mijloculu nostru, de unde primul articulu sub acestu nume l'a scrisu in „Albin'a“, si apoi a fostu corespondinte regulariu alu acestei foi, pâna in dílele ultime?!

Ore cui a stricatu séu pre cine a vatematu personalminte, ce cestuni de ce natura a scrisu Curtius in „Albin'a“, — déca nu numai si numai afaceri nationale si de mare momentuositate, cine a fostu reportariulu tuturor miscamintelor electorali nationali etc., cari déca nu le comunica publicitáti — vedi acestu fostu „Trödler“ nime altulu — dara cu atáta mai putienu d-ta dle R. — preotu gr. or. — ti-ai fi luatú ostená a prinde condeiulu a mána, precum insusi marturisesci: ca de nu aveai in vedere aceste adeca a inferá si calamiá din resbunare — nu trageai nici o linia despre unu individuu cá P. cum nu rosiesci?!

(Va urmă).

Pentru cele 26 familii nenorocite din Tofalu au incursu:

Dela Dlu Secretariu Cons. Dr. Ilariu Puscaru 1 fl. —

Dela Dlu Capitanu c. r. in pensione Constantiu Stezariu 3 fl. —

Dela Preasantulu Episcopu nlu Caransebesiulu P. Ioanu Popasu 20 fl. —

Sabiiu in 15/27 Octobre 1869.

Comitetulu.

Varietáti.

* * * Majestatea Sea Imperatulu nostru a intréprinsu caletori'a sea in Oriente in 25 ale cur Nuntiulu turcescu Haida Effendi a plecatu in 23 inca la Ruscicu pentru a acceptá pre Imperatulu. La reintórcerea sea se aude ca se va abate in Rom'a de a visitá pre Pap'a; in tempulu absentarei a concrediatu conducerea trebiloru Archid. Carl Ludwig.

* * * Infocuirea ministrului de interne Wenckheim prin Rajner e faptu constatatu. Rajner a fostu in 1861 si 1865 deputatu, in 1868 a fostu denumitu de comite supremu in cottulu Barsu. Pre cându comitatulu celu faimosu alu Hevesiulu voiá se coordinedie congregatiunea nobililoru ministeriulu, Rajner fu tramisú cá comisariu reg. si sciú a aduce cu energia pre nobili la odihna. Se dice ca elu e unu catolicu evlaviosu, fára in sa sa fia ultramontanu si e deakistu diatre cei mai liberali. De posede si talentu spré a administrá si a reformá, va aretá viitorulu. De siguru denumirea lui se privesce cá o lovitura pentru administratiunea si economi'a cea vechia de comitate.

* * * Marti sér'a in 26 Oct. tienura sasii un'a adunare spre a se consultá in privinti'a alegeriloru comunale si scaunale. Sub presidiu prof. Schuler Liblog se statoru intre ei principiu, ca se acceptedie fiecare alegatoriu list'a candidatiloru, care s'a publicatu dejá spre a nu se impartu cum-va voturile. Dupa ce se ridicara vr'o câte-va voci in contra acei liste, anume dupa ce imputa M. König, cá la facerea acei liste comitetulu s'a feritu de a primu in ea atari individi, cari se aratara aplicati regimului, facu propunerea de a compune unu comitetu nou alte liste, se pasi la votare, si cu majoritate se primira listele facute si publicate.

* * * Cotimu in foile de Vien'a despre o brutalitate barbara a unui baiatu de 14 ani, A. Moldasch. Acest'a tranti pre unu copilu mai micu carele nu voiá sa se jóce cu elu, in grádin'a unei bererii din unu suburbu, lu calcá cu picioréle i dedú trei impunseturi cu bricigulu in fatia si dupa urechia si-lu aruncá intr'o grópa cu apa rece. Védiendu ca aici si vino in fire si striga dupa ajutoriu lu scóse si ducendu-lu intre masnarii, unde din intemplanu nu se aflá nimenea, lu aruncá intr'o caldare cu apa calda; aici aru fi si muritu de nu aru fi venitu nisce lucratori, cari lu trasera afara.

* * * Delaturarea pedepsei trupesci din legile penale proiectata de Irányi in dieta, precum vedemu din raportulu comisiunei centrale a fostu salutata cu bucuria de sectiuni si se propune a se cere dela ministeriu, cá sa regu-

ledie starea cea neglesa a inchisoriloru, cá nu cum-va se devina pedépsa mai aspra prin acést'a. Sperámú, ca inalt'a casa, va satisfacé cerintelorú spiritului tempului, in carele traimu si va radica acestu proiectu la valóre de lege, stergendu din codicele penale pedéps'a trupésca, ce vatemala atátu simtiulu de onóre alu omului si carea e in contra umanitáti, in contra civilizatiunei.

* * * (O reminiscintiá din tempurile Romanticitáti.) Tempulu presentu condamnédia duelu, cá unu midilocu de a se alege dreptatea. Cu tóte acestea nu lipsescu casuri, de satisfacere propria. Mare sensatiune facu in dílele acestea duelu ce s'a facutu intre cont. din Parisu Beaumont, cá provocatoriu si intre consululu Austriacu princ. Metternich cá provocatu. Caus'a duelului a fostu o corespondintiá, intretienuta intre costu din urma si femeia celui dintáiu. Teatru duelului a fostu pre teritoriu badenulu dupa ce mai inainte consululu austriacu a renuntyatu la postulu seu, care renuntyare dupa cum se aude macaru ca erá basata pre o prevaricare in contra legiloru sustatátore, dupa care se oprescu duelu, — totusi nu fu primita, ci elu va remané si mai departe consululu austr. la curtea din Parisu cu o blesura de cavaleru mai multu. —

11-2

Concursu.

Devenindu vacanta statiunea de invetiatoriu in comun'a nostra greco-orientala romána Costeiu in protopresviteratulu Fagetului, prin acést'a se escrie concursu de dato de astadi pâna in 26 Octobre 1869 s. vechiu.

Emolumentele impreunate cu acést'a statiune suntú urmatórele: in bani 73 fl. 50 xr. v. a. 100 punti de clisa, 100 punti de sare, 15 punti de lumini, 10 stingini de lemne, 80 de masuri de cucuruзу, 3/4 lanti de gradina si cartiru liberu.

Doritorii de a ocupa acést'a statiune, se aviseadia a-si asterne concúrsele sele la comitetulu parochialu pâna in termidulu desiptu, indiestrate cu estrasu de botediu, cu adeverintiá despre sciintiele absolvate, despre portarea sea morala si politica, precum si despre servitiulu de pâna acum.

Costeiu, 5 Octobre 1869 s. v.

Ioanne Sudresianu
preotu si presidente comitetulu
parochialu.

Edictu.

Comun'a Salv'a si va esarendá pre trei ani, muntele „Runculu tundieriloru“ pre teritoriulu districtului Naseudu, de cátra Naseudu, de cátra Bucovin'a, situatu intre muntii comunelorú Maieru si Mogur'a, in marime de 1400 jugere pasciune.

Diu'a licitatiunei publice se defige pre 1 Novembre 1869 la 9 óre ante merediane in cancelari'a comunale.

Pretiulu strigarei pe anu e 250 fl. v. n.

Dels Comitetulu comunu

Salv'a 10. Octobre 1869.

Sevastianu Cosbucu,
(15-3) Presiedinte.

Nr. 91-1869.

EDICTU.

An'a Dimitrie Tintea din Seliste maritata Nicolau Micleusiu din Tilisc'a, sub datulu si nr. de fatia au inaintatu la forulu matrimoniale subscrisu actiunea sea prin carea din motive canonice cere a fi de totu despartita de numitulu ei barbatu Nicolau Micleusiu. De óre-ce in sa acum numitulu Nicolau Micleusiu absentéza din patria mai multu cá de siepte ani fára a se sci loculu aflárei si petrecerei lui, acel'a se insarcinéza prin acést'a, cá in terminu de unu anu sa se presentedie inaintea acestui foru matrimoniale, pentru ca la din contra, si in absentia lui, se voru otari in procesulu de fatia, cele de lege prescise.

Sabiiu 30 Sept. 1869.

Forulu matrim. gr. res. alu protopopiatului tract. Sabiiului I.

(14-3)

Burs'a de Vien'a.

Din 14/26 Octomvre 1869.

Metalicelu 5%	59 70	Act. de creditu	244 50
Imprumut. nat. 5%	69 10	Argintulu	120 65
Actiile de banca	709	Galbinulu	5 85 1/2